

Kocaeli İlahiyat Dergisi

000002

Kocaeli Teology Journal

Volume 9 Issue 2 Year: 2025

Kocaeli İlahiyat Dergisi

KOCAELİ İLAHİYAT DERGİSİ | KOCAELİ THEOLOGY JOURNAL

Cilt 9 - Sayı 2 - Yıl: 2025 ISSN: 2564-677X

Kapsam / Scope

İslam ve Dini Araştırmalar / Islamic and Religious Studies

Periyot / Period

Yılda 2 Sayı (Haziran/Aralık) / Biannual (June/December)

Basım Yeri / Place of Publication

Kocaeli Üniversitesi Basımevi Umuttepe Yerleşkesi 41380 İzmit/KOCAELİ – 02623031444

Yayın Dili / Language of Publication

Türkçe, Arapça ve İngilizce / Turkish, Arabic and English

Kocaeli İlahiyat Dergisi, yılda iki sayı yayımlanan, uluslararası bilimsel hakemli bir dergidir.

Kocaeli Theology Journal is a peer-reviewed academic journal published twice a year.

Yayıncı / Publisher

Kocaeli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE •

Kocaeli University, Faculty of Theology, Kocaeli, TÜRKİYE

<https://ilahiyat.kocaeli.edu.tr/>

İmtiyaz Sahibi/ Owner

Prof. Dr. Abdullah Kahraman, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE

Yazı İşleri Müdürü / Responsible Manager

Doç. Dr. Hüseyin OKUR, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE

Baş Editör / Editor in Chief

Doç. Dr. Hüseyin OKUR, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE

 orcid.org/0000-0003-4285-7478 | huseyin.okur@kocaeli.edu.tr

Editör Yardımcıları / Assistant Editors

Dr. Arş. Gör. Oğuzhan Yıldız, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE

 orcid.org/0000-0003-2068-7818 | oguzhanyildiz150@gmail.com

Arş. Gör. Ahmet Faruk Göksün, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE

 orcid.org/0000-0003-0107-0492 | ahmetfarukgoksun@gmail.com

Sayı Alan Editörleri / Field Editors

Dr. Öğr. Üyesi Tuba Ruhengiz AZAKLI | Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE

 orcid.org/0000-0002-4076-8562 | tuba.ruhengiz@kocaeli.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe ACARER | Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Isparta, TÜRKİYE

 orcid.org/0000-0001-7123-2501 | aysesavkliyildiz@sdu.edu.tr

Arş. Gör. Ali Satılmış | Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE

 orcid.org/0000-0001-5620-967X | ali.satilmis@kocaeli.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman BULUT | İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir, TÜRKİYE

 orcid.org/0000-0003-4631-7911 | abdurrahman.bulut@ikc.edu.tr

Yayın Kurulu / Editörler Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Mehmet Çiçek, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

 orcid.org/0000-0002-8553-9448 | mehmet_cicek34@hotmail.com

Prof. Dr. Sefer Yavuz, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

 orcid.org/0000-0002-5230-3746 | seferyavuz@gmail.com

Doç. Dr. Ahmet Ekşi, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

 orcid.org/0000-0003-3218-7837 | aeksi72@hotmail.com

Doç. Dr. Ali Cançelik, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

 orcid.org/0000-0002-6058-826X | alicancelik@gmail.com

Doç. Dr. Kadir Gömbeyaz, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye |

 orcid.org/0000-0002-5204-5564 | kgombeyaz@hotmail.com

Prof. Dr. Ulvi Murat Kılavuz, Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Bursa, Türkiye

 orcid.org/0000-0002-5095-9522 | umkilavuz@uludag.edu.tr

Doç. Dr. Mehmet Saki Çakır, Uşak Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, Uşak, Türkiye

 orcid.org/0000-0003-1216-7249 | msakicakir@gmail.com

Prof. Dr. Hazem Said Mohammed Mountaser, Ezher Üniversitesi, Diller ve Tercüme Fakültesi, Mısır (Egypt)

 orcid.org/0000-0003-2419-4375 | misirli hazem@yahoo.com

İngilizce Dil Editörü / English Language Editor

Dr. Ahm Ershad UDDIN | Kocaeli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE

 orcid.org/0000-0002-6270-9117 | ahmershad86@gmail.com

Arapça Dil Editörü / Arabic Language Editor

Dr. Öğr. Üyesi Mutassem HAMAD | Kocaeli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE

 orcid.org/0000-0003-2918-5830 | mutassem.hamad@kocaeli.edu.tr

Hakem Kurulu / Referee Board

Kocaeli İlahiyat Dergisi'nde, en az iki hakemin görev aldığı çift taraflı kör hakemlik sistemi kullanılmaktadır. Hakem isimleri gizli tutulmakta ve yayınlanmamaktadır.
The Kocaeli Journal of Theology employs a double-blind peer review system, involving at least two reviewers. The names of the reviewers are kept confidential and are not disclosed.

İntihal Tespit Politikası / Plagiarism Policy

İntihal tespitinde kullanılan özel bir program aracılığıyla makalelerin daha önce yayımlanmamış olduğu ve intihal içermediği teyit Turnitin aracılığıyla edilir Through a specialized software used for plagiarism detection, it is confirmed via Turnitin that the articles have not been previously published and do not contain plagiarism.

Yönetim Yeri ve Adresi / Executive Office and Correspondence Address

Kocaeli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Umuttepe Yerleşkesi, 41380, Kocaeli, Türkiye
<https://dergipark.org.tr/kider> Tel: +90 (262) 303 47 02/04 • Fax: +90 (262) 303 47 03

Yazarlar, Kocaeli İlahiyat Dergisi'nde yayınlanan çalışmalarının telif haklarına tamamen sahiptirler ve çalışmalarını Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası (CC BY-NC 4.0) lisansı kapsamında açık erişim olarak yayımlamayı kabul ederler.

The authors fully own the copyrights of their works published in the Kocaeli Journal of Theology and agree to publish their works as open access under the Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) license.

Dizinler

Kocaeli İlahiyat Dergisi Ebsco (Kabul Tarihi: 12/01/2023), PhilPapers (Kabul Tarihi: 01/01/2024) ve Doaj (Kabul Tarihi: 06 Temmuz 2024) gibi uluslararası indeksler tarafından taranmaktadır.

Indexes

Kocaeli Theology Journal is indexed in international databases such as **EBSCO** (Acceptance Date: 12 January 2023), **PhilPapers** (Acceptance Date: 1 January 2024), and **DOAJ** (Acceptance Date: 6 July 2024).

Central & Eastern
European Academic
Source

DOAJ

ERIH
EUROPEAN REFERENCE INDEX FOR THE
HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

İÇİNDEKİLER / TABLE OF CONTENTS

Araştırma Makaleleri / Research Articles

1. Kur'an Tefsirinde Mekâsîdü'ş-Şerîa Yaklaşımı: Amaç Odaklı Anlam Arayışı [The Maqâsid al-Sharî'ah Approach in Qur'anic Exegesis: A Purpose-Oriented Quest for Meaning]
Abdullah ÖZÜÇALIŞIR.....216-238
2. Abdurrezzâk el-Lâhîcî'nin Zât-Sıfat Meselesine Yaklaşımı: Şevâriku'l-ilhâm Örneği [Abdurrezzak al-Lâhîjî's Approach to the Issue of Essence and Attributes: The Example of Shawârik al-Ilhâm]
Mustafa KONYALI, Faruk GÜN239-266
3. İslâm Hukukunda İslâm'ı Kabul Eden Gayri Müslim ve Mürtedlere Sunulan Bazı Kolaylıklarla İlgili Fıkhi Hükümler [Jurisprudential Provisions Regarding the Legal Facilitations Granted to Non-Muslims and Apostates Embracing Islam under Islamic Law]
Murat POLAT267-290
4. Kesinlik Açısından Meşhur Haberlerin Değeri [The Epistemic Value of Mashhûr Reports in Terms of Certainty]
Taha Rıdvan AKAY291-314
5. Amaçları Bağlamında Kefâretlerden Bahseden Âyetlerin Değerlendirilmesi [The Evaluation of the Verses Mentioning the Atonements in the Context of Their Purposes]
Yahya ARSLAN.....315-345
6. Külli Kaideler Bağlamında Rekabet Hukukunun Temel İlkeleri [The Fundamental Principles of Competition Law in the Context of Legal Maxims]
Selami AYKUL.....346-365
7. Siyâsetnâme-Nasihatnâme Literatüründe Mezâlim Düşüncesi [The Concept of Mazâlim in the Siyâsatnâme-Nasihatnâme Literature]
Dursun KARAMAN.....366-398

8. Tekkelerin İdamesinde Para Vakıflarının Rolü: 18. Asır Üsküdar Devâtî Tekkesi Örneği [The Role of Cash Waqfs in the Maintenance of Lodges: The Case of the 18th-Century Üsküdar Devâtî Lodge]	
Nevzat ERKAN	399-412
9. Kur'an'da Okuyucudan Kaynaklı Çelişki Algısı ve Çözüm Yöntemleri [Perceived Contradictions in the Qur'an Arising from the Reader and Methods of Resolution]	
Muhammet İkbâl ÇALIŞ	413-430

Editörden

Değerli Okuyucular,

Kocaeli İlahiyat Dergisi'nin Aralık 2025 tarihli 9/2 sayısını sizlerle buluşturmanın memnuniyetini yaşıyoruz. Bu sayı, ilahiyat disiplinlerinin klasik birikimi ile çağdaş araştırma problemleri arasındaki sürekliliği ve etkileşimi farklı alanlardan katkılarla görünür kılmayı amaçlayan bir içeriğe sahiptir. Tefsir, kelâm, İslâm hukuku, İslâm tarihi ve siyaset düşüncesi gibi temel alanlarda kaleme alınan çalışmalar, yöntemsel çeşitlilikleri ve kaynak kullanımlarıyla dikkat çekmektedir.

Sayıda yer alan makaleler, bir yandan klasik metinlerin yeniden okunmasına ve yorumlanmasına imkân tanıırken, diğer yandan modern dönemde ortaya çıkan teorik ve pratik sorunları ilmî bir zeminde tartışmaya açmaktadır. Kur'an tefsirinde maksat merkezli yaklaşımlar, kelâm geleneğinde zât-sıfat tartışmaları, hadis epistemolojisinde haberin bilgi değeri, İslâm hukukunda yeni meselelerin küllî kaideler ışığında değerlendirilmesi ve İslâm tarihinin kurumsal yapılarının iktisadî boyutları bu sayının öne çıkan temaları arasındadır. Ayrıca siyasetnâme literatüründe mezâlim düşüncesi ve Kur'an'da okuyucu kaynaklı çelişki algısı gibi konular, disiplinler arası bir perspektifle ele alınarak literatüre özgün katkılar sunmaktadır.

Bu sayının ortak yönü, ilmî tartışmaları tarihsel bağlamlarından koparmadan, kavramsal açıklık ve metodolojik tutarlılık içinde yürütme çabasıdır. Çalışmaların her biri, alanında yerleşik kabulleri yeniden düşünmeye davet eden sorular ortaya koymakta; klasik kaynaklarla çağdaş literatürü birlikte değerlendiren bir yaklaşımı benimsemektedir. Bu yönüyle sayı, yalnızca belirli problemlere cevap üretmekle kalmayıp, yeni araştırma imkânlarına da işaret etmektedir.

Dergimizin bilimsel niteliğinin korunmasında ve geliştirilmesinde katkı sunan hakemlerimize, yazarlarımıza ve yayın kurulu üyelerimize teşekkür ederim. Kocaeli İlahiyat Dergisi'nin 9/2 sayısının, ilahiyat alanındaki akademik çalışmalara mütevazı fakat kalıcı katkılar sunmasını temenni eder, okuyucularımıza verimli okumalar dilerim.

Doç. Dr. Hüseyin Okur

Baş Editör

Kocaeli İlahiyat Dergisi